Beleidskeuzes uitgelegd *Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)*	
Doel(en)	De belangrijkste doelen zijn: • het mbo in regio's met fors dalende studentaantallen structureel beter toe te rusten om mbo-onderwijs te verzorgen, zodat studenten in heel Nederland kwalitatief goed, arbeidsmarktrelevant, divers en toegankelijk mbo onderwijs kunnen volgen. • de stabiliteit van de financiering voor mbo- scholen te vergroten. • de concurrentieprikkel in het mbo-stelsel te verkleinen en samenwerking te faciliteren. • de bijdrage van het mbo aan het opleiden voor de arbeidsmarkt van de toekomst te vergroten. • financiële drempels voor minderjarige mbo-studenten te verlagen en elke jongere, ongeacht de financiële situatie van de ouders, in staat te stellen een startkwalificatie te behalen. • de onderwijskwaliteit te verhogen door te zorgen voor aantrekkelijk werken in het mbo en investeringen in innovatie en kennisbenutting.
Beleidsinstrument(en)	In deze brief worden de financiële keuzes toegelicht. Er wordt gekozen voor wijzigingen in het verdeelmodel van de lumpsum, de huidige kwaliteitsmiddelen en subsidies. Daarvoor moet de wet worden aangepast. Daarin wordt de nieuwe wettelijke taak voor het kosteloos beschikbaar stellen van leermiddelen aan minderjarige mbo-studenten meegenomen. De komende periode worden de voorgestelde maatregelen verder uitgewerkt in overleg met mbo-scholen, studenten, docenten, werkgevers, de uitvoering en andere betrokken partijen. Zo wordt voorafgaand aan de uitwerking van de regioplannen wordt een pact gesloten tussen overheid, mbo en werkgevers.
Financiële gevolgen voor het Rijk	Er wordt vanuit het Coalitieakkoord geïnvesteerd in het mbo en bestaande middelen worden anders ingevuld. Zie bijlage 1 voor de financiële tabel. De herziening van de bekostiging vindt grotendeels budgetneutraal plaats. Dit betekent dat er herverdeeleffecten tussen mbo-instellingen ontstaan (zie Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren). Wel wordt er vanaf 2029 structureel €12,2 miljoen beschikbaar gesteld voor het compenseren van de negatieve herverdeeleffecten als gevolg van de vereenvoudiging van de prijsfactoren. Daarnaast worden instellingen die een toegankelijkheidsopslag ontvangen gecompenseerd voor de overgangseffecten. Hiervoor wordt € 48 miljoen beschikbaar gesteld.

Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	De herziening van de mbo-bekostiging vindt grotendeels budgetneutraal plaats. Het kabinet kiest er bewust voor om de toegankelijkheid van het mbo in heel Nederland. Dat betekent dat er herverdeeleffecten tussen mbo-scholen ontstaan. Het herverdeeleffect komt vooral mbo-scholen met dalende studentenaantallen ten goede. Voor mbo-scholen met een aanhoudende groei van studentenaantallen zal de bekostiging minder hard stijgen dan in de huidige situatie of beperkt afnemen. Het is van belang dat de herverdeeleffecten die nodig zijn voor het op peil houden van de toegankelijkheid te dragen zijn voor de andere instellingen. Om het risico op kwaliteitsverlies te voorkomen worden mogelijke negatieve herverdeeleffect per instelling beperkt op ca. -4%. Ook wordt er voorzien in een overgangsregeling.
Nagestreefde doeltreffendheid	De roc's in de regio's met fors dalende studentenaantallen gaan er door de herziening van de bekostiging financieel op vooruit op een wijze die toereikend is om een breed toegankelijk aanbod in de regio overeind te houden. Met de invoering van de vaste voet voor mbo-instellingen en de verhoging van de vaste voet in het macrokader wordt de stabiliteit van de financiering vergroot, doordat de financiering studentonafhankelijker wordt vergeleken met de huidige situatie. Door de wettelijke taak aan scholen voor verstrekking van gratis leermiddelen aan minderjarigen worden financiële drempels voor deelname aan het mbo verlaagd. Mbo-scholen worden verplicht zorg te dragen voor een volledige vergoeding. Het werken met bijvoorbeeld kortingsvouchers is niet toegestaan.
Nagestreefde doelmatigheid	De overheidsfinanciering van het mbo hoort de toegankelijkheid en kwaliteit van onderwijs voor alle studenten te verzekeren. Daarom wordt gekozen voor gerichte aanpassingen in de financiering om de doelen te bereiken. Mbo-instellingen worden zo in staat gesteld de doelen in de praktijk vorm te geven. Er wordt een toegankelijkheidsopslag ingevoerd voor instellingen in regio's met sterk dalende studentenaantallen. Met deze aanpak is er bewust voor gekozen om daar te investeren waar de impact het grootst is en niet op alle plekken in Nederland die te maken hebben met dalende studentenaantallen.
Evaluatieparagraaf	De effecten van de herziening worden de komende jaren gemonitord, onder meer op regionale toegankelijkheid, behoud van cruciaal aanbod in de regio, samenwerking en de financiële stabiliteit van instellingen. Onder andere op basis van jaarverslagen van instellingen, data over inschrijvingen en reistijd van studenten en de beoordeling van de regioplannen houdt het ministerie van OCW continue vinger aan de pols. Vijf jaar na inwerkingtreding wordt de wet formeel geëvalueerd. De inhoudelijke evaluatie van de gekozen beleidsdoelstellingen in de opgavegerichte middelen vindt separaat plaats.